

Levend landschap

Wat maakt een landschap of een gebied levend?

Deze vraag heeft betrekking op de omgeving waarin we leven en in welke mate die omgeving ons voedt in de dingen die we doen. We maken gebruik van de ruimte die er is maar diezelfde ruimte wordt door de mens op verschillende plaatsen anders ervaren. Een levend landschap zou ik een gebied noemen dat uit zichzelf een verrijkende werking heeft en de mens in staat stelt zich op te laden. Het is een gebied waar de mens slechts een beperkte invloed op heeft gehad en niet allerlei verstorende activiteiten heeft uitgevoerd die de zelfredzaamheid steeds meer ondermijnen.

Door de eeuwen heen werd de menselijke populatie steeds groter. Aanvankelijk was een gebied hooguit sporadisch bevolkt met een enkele stam, maar de mensheid breidde zich in de loop der eeuwen steeds verder uit en maakte steeds meer terreinen vrij van de wilde vegetatie om ze geschikt te maken voor landbouw en menselijke bewoning. Heel West-Europa bestond eens uit wilde gebieden die voor een groot deel begroeid waren door oerbos samen met andere ruige vegetatie.

De mens kapte bossen, gebruikte het hout voor huizen en andere toepassingen en cultiveerde de van bos vrijgemaakte grond voor akkerbouw en veeteelt. Bij de aanleg van

de eerste akkertjes waren de mensen zich nog bewust van het levende landschap en zagen in dat zij in harmonie met de natuur moesten leven zodat zij zonder problemen naast elkaar konden bestaan. Zij gingen in harmonie om met de natuur, het landschap en hun omgeving door zich bewust te zijn van welke goede mogelijkheden en welke beperkingen er waren. Ze deden in principe niets wat de natuur uit evenwicht kon halen en probeerden overal met de omgeving samen te werken en ermee in balans te blijven. Intuïtief voelden ze aan wat er mogelijk was en wat ze beter niet konden doen. Ze waren zich ervan bewust dat ze afhankelijk waren van de omgeving, de natuur en de aarde en dat er een sterke wisselwerking bestond tussen het welbevinden van de mens en het welbevinden van de natuur en het landschap om hem heen.

Naarmate de mens technocratischer werd, belust op rijkdom en macht, en minder naar de eigen intuïtie ging luisteren, was hij er zich steeds minder van bewust dat er in het verleden een harmonische relatie bestond tussen natuur en mens. Door de eeuwen heen ging hij ieder landschap bekijken op hoe het voor winst en rijkdom kon zorgen, waarbij een respectvolle omgang ver naar de achtergrond verdween. Overgrote delen van het landschap werden platgeslagen en afgegraven, en de ooit natuurlijke omgeving met uitgestrekte bossen veranderde in een kaal landschap met magere begroeiing.

Grote delen van West-Europa zijn door de mens in gebruik genomen, waardoor de kwaliteit van het landschap zeer sterk afgenomen is. Een levend landschap is een gebied waar de aanwezige begroeiing de energie van het landschap vasthoudt en versterkt, als een soort wisselwerking tussen de ondergrond, de begroeiing, het andere leven, de

waterhuishouding en de atmosfeer. Samen vormt dit een lokaal ecosysteem waarbij de verschillende onderdelen sterk afhankelijk zijn van en verweven met elkaar. De meest harmonieuze, energierijke gebieden zijn diegene die bestaan uit uitgestrekte wouden waar de natuur z'n vrije gang kan gaan.

Een belangrijk aspect van harmonieuze energierijke gebieden is de aanwezigheid van ruim voldoende groen, voornamelijk in de vorm van bomen.

Bomen hebben als eigenschap dat ze de energie van de omgeving vasthouden, versterken en omvormen naar een harmonieuzere eigen energie. Op fysiek vlak transformeren ze water, zonlicht, koolstofdioxide en andere voedingsstoffen in hout van de stam en de takken, in bladeren en in zuurstof die ze vrijgeven aan de omgeving. Op energetisch vlak hebben bomen een wisselwerking met de energie in de omgeving die ze mengen in hun eigen energieveld en omvormen door de energiestromen van de boom. Het energieveld van een boom reikt zich uit in alle richtingen in verschillende lagen met afmetingen van enkele meters tot enkele tientallen meters gezien vanaf de stam. Bomen zorgen voor een stabiele leefomgeving door hun standvastigheid, omvormende werking en energierijk energieveld met kwalitatieve energie.

Naast deze facetten kenmerkt een boom zich heel sterk door de samenwerking met zijn omgeving. Via zijn energieveld heeft de boom contact met de omgeving om zich heen. In een natuurlijk bos overlappen deze uitstralingen elkaar en ontstaat er één groot energieveld door de samenwerking van (o.a.) alle bomen in een bos. Om goed te kunnen samenwerken is er voldoende energie nodig en moet deze energie ook van voldoende kwaliteit te zijn. Kwaliteit is de mate van harmonie van een energie en wordt uitgedrukt in bovis. [1]

De kwaliteit van energie bepaalt hoe goed de interactieve samenwerking tussen de

bomen zelf en de rest van de omgeving is. Hoe groter de disharmonie in de energie (een lagere bovis), hoe moeilijker het voor twee bomen is om zich met elkaar te verbinden. Enerzijds veroorzaken verstoringen dat de verbinding niet stabiel gelegd kan worden. De bomen kunnen elkaar dan niet verstaan doordat ze "naast elkaar praten", omdat ze niet goed op elkaar afgestemd zijn of doordat de disharmonie de informatieoverdracht verstoort. Anderzijds kan een verbinding bemoeilijkt worden doordat het energieveld van een boom dat van andere bomen niet (of te weinig) overlapt, waardoor er gaten ontstaan tussen de energievelden van bomen. Om goed met elkaar te kunnen samenwerken is er voldoende overlapping (contact) nodig, zodat het energieveld daadwerkelijk één geheel vormt, zonder gaten.

De mate waarin die samenwerking tussen bomen in een bos plaatsvindt kan worden uitgedrukt in POA, een afkorting voor *percentage organisatie en aanpassing*. POA is een maateenheid om in concrete getallen de mate aan te duiden waarin een bos in staat is samen te werken, om te gaan met veranderingen in de omgeving, het coöperatieve energieveld te vormen en zich te organiseren tot één organisme. Een opmerkelijk kengetal voor bomen en bossen is een boviswaarde van 8800. Bij een lagere boviswaarde dan 8800 kunnen bomen nog wel samenwerken, maar dan is deze samenwerking niet optimaal en wordt ze te veel door versturende factoren gehinderd. Met een boviswaarde van 8800 gaan bomen en hun energieveld echt stralen (voor diegenen die energie kunnen zien). Dit is de minimale kwaliteit om te kunnen samenwerken met elkaar zonder last te hebben van verstoringen.

Globaal gezien zijn het vooral de uitgestrekte wouden die de mens voor een lange tijd met rust heeft gelaten of in harmonie met het woud heeft gehandeld. In West-Europa is het aantal bosgebieden met deze minimale kwalitatieve waarde daarom beperkt.

Niet alleen de bosgebieden kunnen van hoge kwaliteit zijn, ook andere gebieden met een andere vegetatie of ander grondgebruik kunnen een hoge kwaliteit hebben. Dat is echter moeilijker te meten omdat vaak door de invloed van de mens een gebied niet meer begroeid is met de natuurlijke vegetatie van weleer.

Op zich is het ingrijpen van de mens geen probleem, het gaat meer om de houding die hij heeft tegenover het gebied dat hij beheert of de houding waarmee hij het landschap verandert. Wanneer hij ergens de botte bijl in zet, het landschap op papier ontwerpt zonder ter plaatse te gaan en het aan te voelen, en het plan niet met gevoel/intuïtie uitvoert, wordt de energie van een gebied ondermijnd en aangetast. Aanvoelen wat ergens goed en mogelijk is, is van cruciaal belang om de energie van een gebied niet aan te tasten.

In principe kunnen alle terreinen en gebieden een energie met grote harmonie en kwaliteit hebben, maar in de praktijk is vrijwel overal waar de mens terreinen beheert in de vorm van akkers en weilanden, de kwaliteit veel lager en de boviswaarde ook veel lager dan wat mogelijk had kunnen zijn. Wat de mens kapot maakt kan de natuur altijd

weer herstellen, maar zij heeft daarvoor veel tijd nodig. Bomen zijn daartoe het meest geschikt omdat zij de energie omvormen, vasthouden, versterken en uitbouwen, en omdat zij heel sterk de samenwerking zoeken met andere bomen en leven om zich heen. Samen staan ze dan sterk en samen zijn ze in staat de energie van de omgeving te ontwikkelen tot een harmonieuzere, leefbare toestand. Door de samenwerking kunnen ze de problemen in de omgeving beter aan en hebben ze ook minder last van problemen. Naast bomen zijn ook andere planten in staat om de energie van een gebied om te vormen naar een harmonieuzere toestand, ook al is dit minder sterk dan wanneer bomen dat doen.

Ieder levend wezen heeft als basiseigenschap meegekregen dat het zichzelf probeert voort te planten om als soort te kunnen voortbestaan. Met de zorg voor dit voortbestaan hebben levende organismes een heel sterke energie ter beschikking en zijn daarmee in staat om een stukje omgeving om te vormen en neer te zetten. Deze energie wordt scheppingsenergie genoemd en (bij de mens) ook wel aangeduid als kundalini. Ze is bij iedere schepping aanwezig en komt zeer sterk naar voren bij de voortplanting van mensen, dieren, planten, bomen en andere organismes. Op de momenten van bloei en het dragen van vruchten hebben planten vanwege de levensbrengende energie een sterke omvormende werking op de hen omringende energieën. Bomen hebben daarom de sterkste omvormende energie wanneer ze bloeien en wanneer ze vruchten vormen.

Behalve deze scheppingsenergie die alle planten en bomen cyclisch hebben, zijn er ook planten die vanuit zichzelf het hele jaar door een hele sterke levenskracht met zich meedragen. Graan in al haar vormen is daar een voorbeeld van en heeft een vrij unieke levenskracht in zich die vrijwel alle andere planten in de wereld niet hebben. Graan komt voor in verschillende soorten en wordt al sinds de oudheid gegeten in de vorm van onder andere brood. Brood draagt net als alle andere producten die uit graansoorten zijn gemaakt, de sterke levenskracht met zich mee. De graansoorten waar het hier om gaat zijn onder andere durum, gerst, gierst, haver, mais, rijst, rogge, sorgo (o.a. kafferkoren), spelt, tarwe en teff. Al deze graansoorten hebben constant een levenskracht met een sterke omvormende en transformerende energie die andere plantensoorten niet kennen. Niet voor niets verbouwden de volkeren van Mesopotamië, Egypte, China, de Indusvallei en Zuid- en Midden-Amerika deze graansoorten al in de oudheid.

Maar niet alleen de vegetatie die er groeit is van belang voor de energie in een gebied, ook de ondergrond, vorm van het landschap en andere onderdelen zijn van invloed op de levendigheid ervan. Een bron, een vrij kabbelend beekje dat z'n weg zoekt over het oppervlak, maar ook een grotere rivier, zorgen voor een levendigere situatie. Een bron, van nature gelegen op een leycentrum, heeft een verfrissende energie waar het water

aan de oppervlakte komt. Ook een beekje dat door het landschap stroomt heeft zo'n werking en zorgt ervoor dat de energie van die omgeving ververst wordt. Kleine beekjes hebben daarom een grote invloed op de levendigheid van een omgeving en zorgen voor een hogere graad in organisatie en samenwerking van het leven dat daar leeft. Ook grotere rivieren hebben zo'n uitwerking, die voor een deel teniet gedaan wordt door de menselijke ingrepen in de vorm van het landschap.

De vorm van het landschap bepaalt sterk hoe levendig een gebied is. Een heuvelachtig of bergachtig terrein is doorgaans veel energierijker, doordat zo'n gebied zich niet heeft laten afvlakken door de mens.

De dynamische vorm van bijvoorbeeld Nederlands Zuid-Limburg en de Ardennen zorgt ervoor dat de energie in die gebieden veel levendiger en actiever is dan de energie in het Groene Hart midden in de Randstad of de relatief vlakke gebieden van Vlaanderen. De mens heeft in Zuid-Limburg en in de Ardennen duidelijk z'n sporen achtergelaten, maar deze gebieden laten zich dankzij hun vorm niet zo gemakkelijk temmen, ook al hebben ze op diverse plaatsen te lijden onder de menselijke activiteit. De gebieden met duidelijke hoogteverschillen hebben dus een troef in handen, waarbij de vorm van het landschap extra benadrukt wordt en het daardoor beter bestand is tegen de menselijke activiteit.

Dat verschijnsel heeft te maken met het morfisch veld die de aanwezigheid van bepaalde vormen voorziet van een extra energie. Dat doet zich vooral voor op de bovenste rand van een heuvel waar er een relatief sterke bolling aanwezig is in de overgang van de helling naar de top of het plateau. Tegelijkertijd worden hoogtepunten

in het landschap ook nog eens geaccentueerd door de leycentra die zich op die hoogtepunten bevinden.

Wat maakt een landschap of een gebied levend? Een landschap of gebied is écht levend wanneer het in staat is om zelfstandig om te kunnen gaan met veranderingen van buiten, dankzij de ruim voldoende aanwezige energie van voldoende kwaliteit, ondersteund door de dynamiek van het landschap, de verversende werking van stromend water, en bovenal door de begroeiing met natuurlijke planten en bomen. [2]

Die begroeiing kan in principe mee zorgen voor een levend landschap, mits er rekening wordt gehouden met wat er passend is op de plaats in dat landschap. Ieder gebied heeft z'n eigen energie en eigen karakteristieken waardoor niet alles overal geschikt is, terwijl sommige beplantingen juist uitermate goed passen bij een bepaald gebied. In Haspengouw en de Betuwe bijvoorbeeld is het gebied zeer geschikt voor de fruitteelt in boomgaarden. Zo heeft iedere streek eigen soorten van grondgebruik die voordeel biedt aan de mens en aan de levendigheid van een gebied.

Toch blijft de aanwezigheid van voldoende bos een noodzakelijk kernelement voor grote delen van West-Europa. De hoeveelheid kwalitatief bos en de hoeveelheid overig grondgebruik moet in evenwicht zijn om de levendigheid van het landschap in stand te houden, zodat het hele gebied energierijk kan bestaan en het er voor mens, dier, plant, boom en bos goed toeven is. Er moet voldoende leefruimte zijn voor dieren en andere organismes.

Het maatschappelijk bewustzijn daarover groeit en men probeert steeds meer natuurgebieden op verschillende manieren met elkaar te verbinden. Wanneer bosgebieden en andere natuur doorgesneden worden door invloedrijke menselijke activiteit kan de natuur dit tot op zekere hoogte opvangen, tot het moment dat een te grote mate van versnippering tot kleine natuurgebiedjes ervoor zorgt dat de natuur niet meer voldoende ruimte heeft om één geheel te vormen. Net zoals een bosgebied één geheel vormt, vormen verschillende bosgebieden ook één geheel, dankzij het morfisch veld dat een gebied mits voldoende kwalitatieve energie in staat stelt om als één organisme te functioneren en zorg te dragen voor een levende energie in een levend landschap.

Bron: nieuwsbrief Leylijnen nr 25